

سهم علم، فرهنگ و هنر از اوقات فراغت زائر چقدر است؟

منطقه مورد علاقه شما کجاست؟ در جواب بازارها یا اماکن تفریحی مثل موج های آبی مطرح شد که این پاسخ ها نشان می دهد که چنین دیدگاهی وجود دارد.

به تعبیری می توان گفت که این نوع گرایش به صورت جدی مشاهده می شود که این فرآیند از سمت رویکرد زیارتی به سمت رویکرد گردشگری تغییر جهت می دهد، در واقع امروزه بیشتر سفرهایی که در گذشته زیارتی بودند به گردشهای تفریحی تغییر ماهیت داده اند.

با توجه به این موضوع در نگاه اول احساس می شود که فراغت و تفریح در واقع رقیبی برای زیارت است؛ این بینش وضع موجود می باشد ولی واقعیت قضیه این است که اساساً زیارت مستلزم سهم قابل قبولی از فعالیت های مکمل است، فعالیت هایی که بتواند به نحو مناسب وقت زائر را به گونه ای مفید و متناسب با زیارت پر کند.

صالحی فرد: «آخرین دستاورد تمدن بشری پر کردن اوقات فراغت است؛» این جمله بسیار بامعناست، وقتی در باره اوقات فراغت صحبت می کنیم، سرگرمی یا تفریح می تواند یکی از حوزه های آن باشد. این یکی از ویژگی های شهرهای دنیاست صرف نظر از اینکه آن شهر زیارتی، تاریخی یا گردشگری باشند، هیچ تفاوتی در اصل موضوع ندارد.

اوقات فراغت در سطوح مختلف مورد توجه است، نمی توان لزوماً اسم هر وقتی را که در آن فرد مشغله ای ندارد، اوقات فراغت گذاشت. تعریف درست اوقات فراغت این گونه است: هنگامی که فرد کارهای روزمره و عادی خود را به شکل مفید و موثر انجام داده و استراحت هم کرده است، زمانی

دارد که می تواند به صورت برنامه ریزی شده از آن استفاده کند. اوقات فراغت به معنی رها کردن زمان شهروندان در فضای شهری نیست بلکه به این مفهوم است که ما برای زمانی که در اختیار شهروندان هست برنامه ریزی کنیم، باید بدانید که خود اوقات فراغت و تجلی های آن در ساختار کالبدی شهر کاملاً تأثیرگذار است، یعنی یکی از ویژگی های شهرسازی مدرن دنیا میزان توجه به سرنانه های کاربری هایی است که با اوقات فراغت مرتبط هستند.

بنابراین ما چه مخالف گسترش اوقات فراغت باشیم چه موافق، نمی توانیم به مقوله اوقات فراغت بی توجه باشیم، بنابراین در درجه اول باید این موضوع را در مقوله مدیریت شهری، چه شهرداری چه بقیه سازمان هایی که در امور مدیریت

طبیعی است که نمی توان انتظار داشت همه زائران تمام اوقات حضور خود در مشهد مقدس را در حرم مطهر بگذرانند. هر چند جاذبه های هنری و فرهنگی که می تواند داخل مجموعه حرم مطهر با هدف افزایش معرفت زائر ایجاد شود - با وجود اقدامات خوب گذشته - هم چنان جای کار بسیار دارد اما باید برای خارج از بارگاه رضوی نیز برای زائران فکری کرد. اینکه شهر مشهد چه برنامه ای می تواند برای اوقات فراغت زائر داشته باشد. و این برنامه ها چه قدر باید با زیارت تناسب داشته باشند موضوعی است که با سه کارشناس این حوزه در میزگردی مطرح کرده ایم. آقایان دکتر محمد سهیلی نماینده مردم مشهد در شورای اسلامی شهر مشهد، دکتر صالحی فرد کارشناس برنامه ریزی شهری و ناظر طرح مطالعات توسعه کمی و کیفی زیارت و دکتر علی قاسمی استاد دانشگاه و مجری پروژه مطالعات اوقات فراغت این طرح مهمان دفتر پژوهش خراسان در این نشست بوده اند.

با توجه به اینکه مهمترین هدف سفر به شهر مشهد، زیارت حضرت رضا(ع) است، آیا ضرورت دارد که موضوع تفریحات در شهر مشهد با مسئله زیارت متناسب باشد؟ اوقات فراغت زائر به چه شکلی در کنار زیارت قابل برنامه ریزی است؟

سهیلی: در زندگی امروزه مقولاتی داریم که در کنار هم تعریف شده اند. اوقات فراغت در عرض مقولاتی مثل

کار، عبادت، علم اندوزی است. آنچه که برای اوقات فراغت در نظر گرفته شده، اموری است که ما را از خودمان غافل می کند؛ از این روز از ناراحتی ها و افسردگی ها به صورت موقت و مقطعی رهایی می یابیم و سراغ کار جدید می رویم.

این ساز و کارهای فراغتی موضوعی است که به عنوان بخشی از سیاحت و گردشگری مطرح می شود، به همین